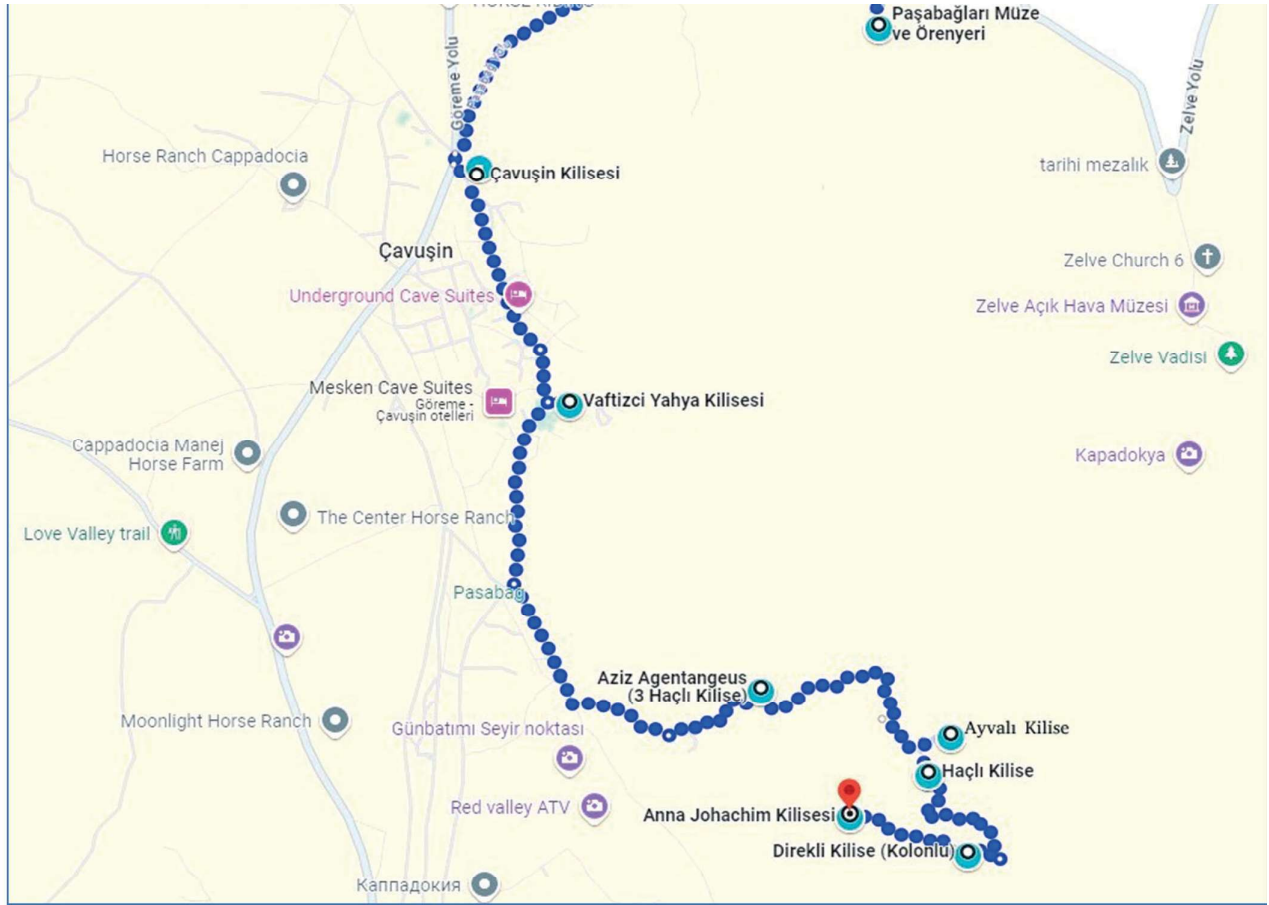

Çavuşin Köyünde Bulunan Turistik Destinasyonlar İçin Oluşturulan Rota
(Başlangıç noktası Paşabağları Ören Yeri, Bitiş noktası Anna Joachim Kilisesi).

Mesafe Bilgisi: Gezi güzergâhı toplam 5,8 km

KİLİSELERİN KOORDİNAT BİLGİLERİ

1-PAŞABAĞLARI	38.67745812444624, 34.85575347520536
2- ÇAVUŞIN KİLİSESİ	38.67354504517961, 34.840157273112176
3-VAFTİZCİ YAHYA KİLİSESİ	38.66781612082401, 34.844425065509284
4- ÜÇ HAÇLI KİLİSE	38.65997042023679, 34.849609145408294
5- AYVALI KİLİSE	38.65853134126009, 34.855337407262944
6- HAÇLI KİLİSE	38.65749516795533, 34.85464843167037
7- KOLONLU (DİREKLİ) KİLİSE	38.65538292210397, 34.85606465927734
8- ANNA JOACHIM KİLİSESİ	38.65630870684512, 34.85270306906528

Çavuşin Köyü Turizmine Yönelik Önerilen Rota

ÇAVUŞIN KÖYÜ VE ÇEVRESİNE YÖNELİK YENİ BİR ROTA ÖNERİSİ

Fatih ÖZŞAHİN*

Çavuşin köyü, Kapadokya Bölgesi'nin merkezinde Nevşehir ili Avanos ilçesi sınırları içinde yer almaktadır. Köyün Nevşehir şehir merkezine olan mesafesi yaklaşık olarak 15,5 kilometre olup, Göreme ile Avanos arasında bulunan yol üzerinde konumlanmıştır.

Ana çerçevesini Çavuşin köyünün oluşturduğu bu çalışmanın temel amacı Çavuşin köyünde bulunan turistik destinasyonlara dair yeni bir rota önerisinin oluşturulmasıdır. Çavuşin köyünde ve Kapadokya Bölgesi'nde bugüne kadar bu yönde bir çalışmanın yapılmamış olması bu alandaki önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Bu eksikliği gidermek için gerçekleştirilen bu çalışma, bölgenin turizminin geliştirilmesine, tanıtımının güçlendirilmesine ve az bilinen ya da keşfedilmemiş yerlerin görünür hâle getirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca, turistik destinasyon çeşitliliğini artırarak bölge turizmine yeni bir ivme kazandırılması da hedeflenmektedir.

Çalışmada veriler, doküman incelemesi tekniği ile elde edilmiştir. Nitel araştırma yöntemi kullanılmış; basılı ve elektronik materyaller incelenmiş ve bu şekilde bir anlam çıkarması yapılmıştır. İkincil dokümanlar üzerinden yapılan değerlendirmeler, çalışmanın başlangıcında ve uzman görüşleri alındıktan sonra da devam ettirilmiştir. Bu yaklaşımın tercih edilmesinin temel nedeni, Çavuşin köyünde bulunan bazı kiliselerin isimlerinin farklılık göstermesidir. Örneğin yazılı kaynaklarda Yovakim ve Anna Kilisesi ya da Anna Joachim Kilisesi olarak geçen yapı, bölge halkı tarafından Cemalların Kilise

olarak bilinmektedir. Çavuşin'e gelen ziyaretçiler, bu ayrıntıyı bilmedikleri için doğru lokasyonlara ulaşmakta zorlanmakta ve internet üzerindeki eksik ya da yanlış bilgilere dayanarak yanlış rotalar oluşturmaktadır. Çavuşin köyündeki turistik yerler için bir rota oluşturmayı hedefleyen bu çalışma ile ziyaretçilerin hem zaman tasarrufu sağlamaları hem de ziyaret edilecek lokasyonları kolayca bulmaları sağlanacaktır. Aynı zamanda, turistik gezilerin planlı bir rota üzerinden gerçekleştirilmesi, ziyaretçilerin deneyimini daha verimli ve keyifli hâle getirecektir.

Çavuşin köyünde oluşturulacak turizm rotası ile bölgede az bilinen yerlerin tanıtımının yapılması, ziyaretçilerin zamanlarını planlı olarak kullanması, yöre halkına yeni iş imkânlarının açılması, doğal ve kültürel miras alanlarımızın sürdürülebilirliğinin sağlanması, turistlerin ve yöre halkının bilinçlendirilmesi ve aynı zamanda bölgenin ekonomik verimliliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Çavuşin köyünde turizm rotası oluşturulması, yukarıda bahsedildiği gibi bölgeye birçok potansiyel faydalar sağlayacaktır. Bu faydalar aşağıda başlıklar hâlinde ayrı ayrı ele alınmıştır.

1- Ekonomik Canlılık: Turizm rotasının oluşturulmasıyla birlikte, Çavuşin köyüne gelen ziyaretçilerin sayısında artış olabilir. Bu durum yerel işletmelerin, restoranların, konaklama tesislerinin ve el sanatları satıcılarının gelirlerini artırarak köydeki ekonomik faaliyetleri canlanabilir.

2- Kültürel ve Tarihî Mirasın Korunması:

Çavuşin köyü, tarihî ve kültürel açıdan zengin bir geçmişe sahiptir. Turizm rotası, bu mirası koruma ve tanıtmaya için bir fırsat sunabilir. Aynı zamanda yerel halk, tarihlerini ve kültürlerini daha iyi koruma ve tanıtmaya konusunda teşvik edilebilir.

3- Yerel İstihdamın Artması: Turizm sektöründe rehberlik, restoran işletmeciliği, el sanatları üretimi gibi alanlarda yeni istihdam olanakları doğabilir. Bu da yerel halk için ekonomik fırsatları artırarak refah seviyesini yükseltebilir.

4- Altyapı Gelişimi: Artan ziyaretçi sayısı, Çavuşin köyünde altyapı geliştirme ihtiyacını beraberinde getirebilir. Yolların iyileştirilmesi, konaklama ve restoran tesislerinin modernize edilmesi gibi çalışmalar, hem yerel halk hem de ziyaretçiler için önemli faydalar sağlayabilir.

5- Bölgenin Tanıtımı: Oluşturulacak turizm rotası, Çavuşin köyünün ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımı için bir araç olacaktır. Bu sayede bölgeye daha fazla turist çekilerek, sadece yerel ekonomi değil, bölgenin genel kalkınması da desteklenebilir.

6- Sosyal ve Kültürel Etkileşim: Ziyaretlerle birlikte, yerel halk ile ziyaretçiler arasında sosyal ve kültürel etkileşimler artabilir. Bu durum hem yerel halkın farklı kültürleri tanımasına hem de turistlerin yerel kültürü deneyimlemesine olanak sağlayarak karşılıklı anlayışı güçlendirebilir.

Rota Kapsamında Çavuşin Köyünde Ziyaret Edilmesi Gereken Doğal ve Kültürel Alanlar

Yukarıda önerilen rota kapsamında Paşabağları Örenyeri, Çavuşin Kilisesi/Nicephorus Phocas, Vaftizci Yahya/St. John The Baptist Kilisesi, 3 Haçlı Kilise/Aziz Agathangelus Kilisesi, Ayvalı Kilise, Haçlı Kilise, Direkli (Kolonlu) Kilise, Anna Joachim Kilisesi bulunmaktadır. Söz konusu yapılara ait özellikler aşağıda özetle tanıtılmıştır.

1. Paşabağları Ören Yeri (Resim 1-2)

Paşabağları Ören Yeri, Çavuşin ile Avanos arasında Avanos yönünde yolun sağından gidildiğinde yaklaşık 1 km içeride yer almaktadır. Üç farklı vadiden oluşan bu bölge, Kapadokya'nın doğal güzelliklerini ve kültürel tarihini bir arada sunmaktadır.

Resim 1. Paşabağları (Murat Gülyaz Arşivi)

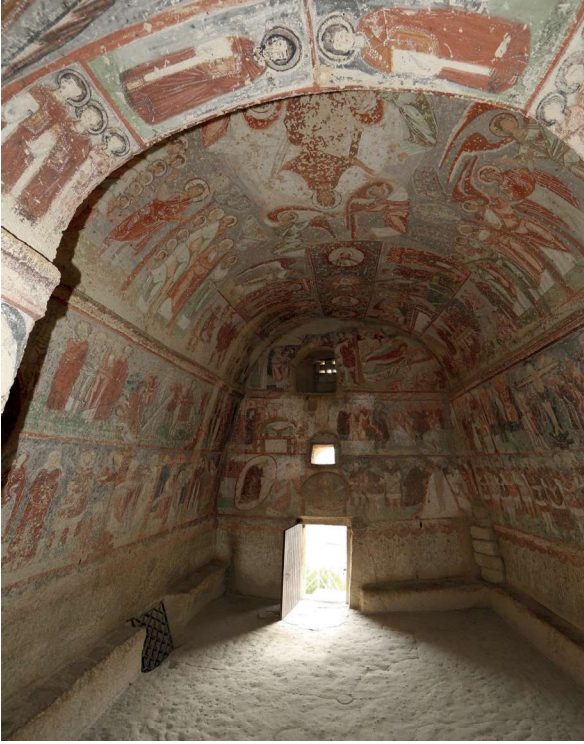
MS 9. ve 13. yüzyıllar arasında Hristiyanlar için önemli bir dinî yerleşim merkezi olan Paşabağları, peri bacalarıyla ünlüdür. Burada keşişlerin inziva amacıyla kullandığı taş oyma yapılar ve kiliseler bulunmaktadır.

Resim 2. Paşabağları (Murat Gülyaz Arşivi)

2. Çavuşin Kilisesi/Nicephorus Phocas (Resim 3)

Çavuşin köyünde yer alan Çavuşin Kilisesi, Nicephorus Phocas adıyla da anılmaktadır. Kilise, kaya içine iki katlı olarak oyulmuştur ve Kapadokya kiliselerinin mimari özelliklerini yansıtmaktadır. Alt kat, keşişlerin yaşam alanı olarak düzenlenmiştir. Burada keşişlerin günlük yaşamlarına dair izler bulunmakta, bu da yapının dinî ve sosyal amaçlı kullanımını gözler önüne sermektedir.

Resim 3. Çavuşin Kilisesi (Murat Gülyaz Arşivi)

Üst katta ise kilise yer almaktadır. Bu bölüm, beşik tonozlu, tek nefli ve üç apsisli bir yapıya sahiptir. Kiliseye giriş, zamanla yıkılan orijinal merdiven yerine sonradan eklenen demir merdivenler aracılığıyla sağlanmaktadır. Yapının narteksi günümüze ulaşamamış ve yıkılmıştır. Buna rağmen kilise, sağlam kalan bölümleriyle ziyaretçilerine etkileyici bir atmosfer sunmaktadır.

3. Vaftizci Yahya/St. John the Baptist Kilisesi (Resim 4)

Çavuşin köyü sınırları içinde yer alan Vaftizci Yahya, diğer adıyla St. John the Baptist Kilisesi, Vaftizci Yahya'ya adanmış önemli bir kilisedir. Hristiyanlık inancında Vaftizci Yahya, İsa Peygamber'in talebesi ve onu vaftiz eden kişi olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda, Hristiyanlar tarafından peygamber olarak da saygı görmektedir.

Kilisenin mimarisi, Kapadokya'nın doğal taş oyma geleneklerini yansıtırken, iç mekânındaki kalıntılar ve dekoratif detaylar bölgedeki erken Hristiyanlık dönemi kültürüne ışık tutmaktadır.

Resim 4. Vaftizci Yahya Kilisesi (Murat Gülyaz Arşivi)

4. Üç Haçlı Kilise/Aziz Agathangelus Kilisesi (Resim 5)

Güllüdere Vadisi'nin doğusunda yer alan Üç Haçlı Kilise, yöre halkı tarafından Güllüdere Kilisesi veya Aziz Agathangelus Kilisesi olarak da bilinmektedir. Erken dönem Hristiyan mimarisinin önemli bir örneği olan kilise, MS 6. ve 7. yüzyıllar arasında inşa edilmiştir. Kilise, tavan kısmında yer alan palmiye motifleri arasına oyulmuş kabartma şeklindeki büyük bir haçtan dolayı Üç Haçlı Kilise adını almıştır. Bu motifler, kilisenin dinî sembollerle zenginleştirilmiş mimari estetiğini yansıtmaktadır .

Resim 5. Üç Haçlı Kilise (Murat Gülyaz Arşivi)

Bu yapı, erken Hristiyanlık döneminde ibadet ve ruhani yaşamın merkezi olarak hizmet vermiştir. Kilise, taş oyma tekniğiyle yapılmış olup, Kapadokya'nın doğal kaya oluşumlarına uygun şekilde inşa edilmiştir. İç mekânda yer alan motifler ve haç figürleri, bölgenin dinî ve sanatsal zenginliğini göstermektedir.

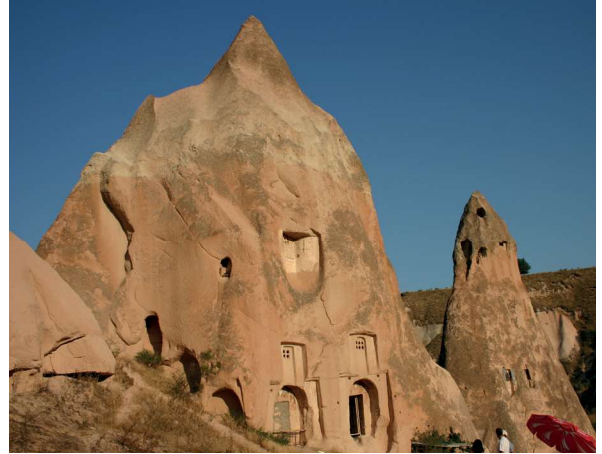
5. Ayvalı Kilise (Resim 6-8)

Ayvalı Kilise, Güllüdere Vadisi'nde yer almaktadır. Kilise, MS 9. yüzyılın ikinci yarısında inşa edilmiş olup, Kapadokya Bölgesi'nin en önemli dinî yapılarından biridir. İki nefli, kayadan oyulmuş bu kilise, bölgedeki kaya kiliselerinin özgün mimarisini yansıtır ve hem dinî hem de tarihî açıdan büyük bir öneme sahiptir.

Resim 6. Ayvalı Kilise Dış Görünümü
(Murat Gülyaz Arşivi)

Kilisenin, kuzey kısmında bir mezar şapeli, güney kısmında ise daha çok dinî kutlamalar ve ibadetler için kullanılmış olan şapel yer almaktadır. Zaman içinde kilise, güvercinlik olarak kullanılmaya başlanmış ve bu amaçla duvarlarda küçük delikler açılmıştır. Bu değişiklikler, kilisedeki bazı fresklerin zamanla tahrip olmasına neden olmuştur. Kilisenin en dikkat çekici özelliklerinden biri, iç mekânındaki resim betimlemeleridir. Bu resimler, Hristiyanlık inancının derinliklerine ışık tutmaktadır. Bu bağlamda özellikle Hazreti Meryem'in ölüm döşeginde gösterildiği sahne büyük bir öneme sahiptir. Bu sahnede Hazreti Meryem, yatağında yatarken etrafında Hazreti İsa ve havariler dizilmiştir. Hazreti Meryem'in ağzından çıkan

Resim 7. Ayvalı Kilise Dış Görünümü
(Murat Gülyaz Arşivi)

kundaklanmış bebek figürü, ruhun bedenden ayrıldığını simgeleyen güçlü bir sembolizm taşımaktadır.

Ayvalı Kilise, sadece bir ibadet yeri değil, aynı zamanda erken Hristiyan sanatı ve dinî anlayışının izlerini taşıyan bir açık hava müzesidir. Kilisenin yapısal özellikleri ve iç mekândaki resimler, dönemin dinî inançlarını ve sanat anlayışını yansıtan önemli birer kaynaktır.

Resim 8. Ayvalı Kilise İçten Görünümü
(Murat Gülyaz Arşivi)

6. Haçlı Kilise (Resim 9-11)

Haçlı Kilise, Kapadokya Bölgesi'nin önemli tarihî ve dinî yapılarından biridir. Adını, iç mekânında yer alan haç sembollerinden almaktadır. Bu kilise, erken Hristiyanlık döneminin izlerini taşıyan ve bölgedeki dinî mirası yansıtan önemli bir yapı olarak dikkat çeker.

Resim 9. Haçlı Kilise (https://www.cappadociahistory.com/poster-cross-ha_C3_A71_C4_B1-church)

Haçlı Kilise'nin iç mekânında yer alan haç sembolleri, kilisenin dinî amacını ve tarihsel önemini vurgulamaktadır. Bu semboller hem ibadet alanının kutsallığını simgeler hem de erken dönem Hristiyan inançlarının izlerini taşır. Kilisenin mimarisi, Kapadokya'nın kaya oyma geleneğiyle uyumlu bir şekilde inşa edilmiş olup, içerdiği detaylar, dönemin sanatsal ve dinî anlayışını gözler önüne sermektedir.

Resim 10. Haçlı Kilise (Murat Gülyaz Arşivi)

Resim 11. Haçlı Kilise (Murat Gülyaz Arşivi)

7. Kolonlu (Direkli) Kilise (Resim 12)

Kolonlu Kilise, Kapadokya'nın en önemli dinî yapılarından biri olup, hem tarihî hem de mimari açıdan büyük bir öneme sahiptir. Bu kilise, özellikle iç mekânındaki dikkat çekici sütun yapılarıyla tanınmaktadır. Kolonlu Kilise adı, iç mekânda, kilisenin üst kısmını desteklemek için kullanılan sıra sütunlardan alınmıştır.

Kolonlu Kilise'nin en ayırt edici özelliği, kolonların doğrudan kaya oyma yöntemiyle kayanın kendisinden inşa edilmiş olmalarıdır. Bu, Kapadokya Bölgesi'ne özgü kaya oyma mimarisinin etkileyici bir örneğidir. Kolonlar, yapının iç kısmını sağlamlaştırırken, aynı zamanda estetik bir bütünlük de oluşturur.

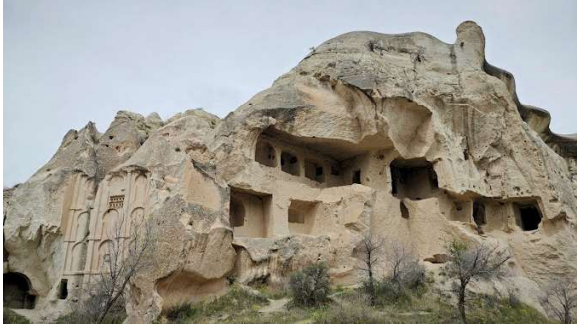

Resim 12. Kolonlu Kilise (Murat Gülyaz Arşivi)

8. Anna Joachim Kilisesi (Resim 13)

Anna Joachim Kilisesi, Kapadokya Bölgesi'ndeki önemli tarihî kiliselerden biridir. Adını, içindeki fresklerde yer alan Hazreti Meryem'in doğum sahnesinde resmedilen Yovakim ve Anna figürlerinden almıştır. Kilisenin freskleri, özellikle Hazreti Meryem'in doğumu ve çobanlara müjde sahneleriyle dikkat çekmektedir. Freskler, ikonoklast dönemi öncesine ait olan ve günümüze kadar ulaşabilen nadir örneklerden biridir. İkonoklast dönemde yapılan bezemeler de kilisenin sanatsal yönünü pekiştiren önemli unsurlardır. Bu freskler, erken Hristiyanlık sanatının izlerini taşıyan değerli örneklerdir.

Kilise, bir yapı topluluğu şeklinde tasarlanmıştır. Bu yapının bir manastır kompleksi olabileceği düşünülmektedir. Kilisenin sağında ve solunda yer alan iki şapel de bu yapıyı tamamlayan önemli bölümlerdir. Sol taraftaki şapel, bir mezar şapeli olarak kullanılmıştır. Bu yapılar, kilisenin dinî işlevini ve topluluk hayatındaki rolünü gösteren önemli mimari unsurlardır.

Resim 13. Anna Johachim Kilisesi (https://digitalcappadocia.com/kultur_miraslarimiz/joachim-anna-yovakim-anna-kilisesi)

Anna Joachim Kilisesi, şu an koruma altında olup, iç kısmına giriş kapalıdır. Ziyaretçiler, sadece kilisenin dış kısmını görebilmektedir. Kilise, Kapadokya'nın dinî ve sanatsal geçmişini yansıtan eşsiz bir örnek olup, mimarisi ve freskleriyle bölgenin kültürel mirasını keşfetmek isteyenler için önemli bir noktadır.

Yukarıda kısaca özetlenen kiliseler, Çavuşin köyünün, tarihî ve kültürel zenginlikleriyle

Kapadokya Bölgesi'nin önemli turistik noktalarından biri olduğunu göstermektedir. Bu çalışma ile köy sınırları içindeki 8 önemli yapının yer aldığı toplam 5,8 km'lik bir gezi rotası oluşturulmuştur. Bu rota, ziyaretçilere köyün tarihî dokusunu keşfetme, doğal güzelliklerini gözlemleme ve bölgedeki farklı kültürel miras alanlarını gezme fırsatı sunmaktadır.

Rotanın başlangıç noktası, Paşabağları Ören Yeri, bölgedeki peribacalarının en etkileyici örneklerinin bulunduğu yerdir. Burada, kayalara oyulmuş şapeller ve dinî yapılar bulunmaktadır. Ziyaretçiler, bu büyüleyici doğal oluşumları keşfederken, aynı zamanda bölgenin tarihsel ve dinsel geçmişine dair önemli ipuçları bulmaktadır. Paşabağları Ören Yeri'nin ardından sırasıyla Çavuşin Kilisesi/Nicephorus Phocas, Vaftizci Yahya/St. John The Baptist Kilisesi, 3 Haçlı Kilise/Aziz Agathangelus Kilisesi, Ayvalı Kilise, Haçlı Kilise, Direkli (Kolonlu) Kilise, gezi rotası üzerinde bulunmaktadır. Gezi rotasının sonunda ise Anna Joachim Kilisesi yer almaktadır. Bu kilise, erken Hristiyanlık dönemi sanatının izlerini taşıyan nadir bir örnek olup, içindeki fresklerle dikkat çekmektedir. Kilisenin çevresindeki yapılar ve mezar şapelleri, bölgenin tarihî dokusunu derinlemesine keşfetmeye olanak tanımaktadır.

Seçilmiş Kaynakça

Arslan, A. (2009). *Christianity for Turkish Tour Guides: English and Biblical Knowledge*. Ankara: Alter Yayıncılık.

North, D. (2009). Cappadocia Peri Bacası Kültür ve Tanıtım Dergisi Yıl:3 Sayı: 10 Ağustos-Eylül-Ekim 2009 / Kapadokya'da Oniks - Tatların Yeraltı Şehri & Kiliseleri.

<https://turkiyeturizmansiklopedisi.com/cavusin> (25.03.2024).